Patříte mezi příznivce teriérů typu bull, ke kterým řadíme podle FCI amerického stafordšírského teriéra, stafordšírského bulteriéra či anglického bulteriéra? Ba co více, tato dnes hodně populární plemena vás okouzlila natolik, že uvažujete o koupi štěněte některého z těchto plemen? Tak právě pro vás jsme připravili tento malý seriál, který vám snad pomůže zorientovat se, jak si vybrat toho správného psího parťáka a jak se k němu následně chovat.

Máme doma teriéra typu bull

Jakou mají povahu teriéři typu bull

Nejdříve je potřeba pochopit a porozumět potřebám těchto psích „srdcařů“. Dostatek uspokojení jejich „game“, důslednost a láskyplné vedení psa dělá z těchto plemen skvělé domácí společníky. Bull plemena jsou oddaná člověku, milují svého pána a jeho rodinu. Příliš tvrdá výchova jim však může zlomit duši. Jsou to milá, přátelská plemena vůči lidem, atleti s opravdovým psím srdcem a skvělí partneři pro život.

A co že je to „game“? Pokud si člověk představí sportovní výkony psů, je zřejmé, že pouze vynikající fyzická připravenost na stupínky vítězů nestačí. K tomu, aby pes byl úspěšný, musí mít ještě něco navíc. Jedná se o vlastnost nazývanou „game“, což je vrozená vlastnost a pes ji buď má, nebo nemá. Jedná se o chuť „bojovat“, nevzdat se a jít přes únavu i bolest za svým cílem až do posledního dechu. Proč je tomu u těchto plemen takto, můžeme pochopit pouze pokud nahlédneme do historie.

Dříve byla tato plemena používána pro zápasy (zdůrazňuji, že je to historie, dnes zakázaná forma!), ve kterých psi soupeřili s malými zvířaty (například s krysami), s velkými zvířaty (například s býky), nebo nejčastěji v psích zápasech s jinými psy. V ringu ve tvaru čtverce měl každý psí zápasník svůj roh, přítomni byli takzvaní handleři psů a rozhodčí. Zápas začal jeho povelem a puštěním psů proti sobě. Prohrál pes, který už nechtěl nebo nemohl bojovat. To se zjišťovalo při tzv. „skrečích“, kdy byli psi odchyceni, dovedeni zpět do svého rohu a po osvěžení mokrou houbou byl jeden ze psů opět uvolněn. Ten pak musel přeběhnout ring a znovu zaútočit na svého soupeře. Jestliže toto neprovedl, prohrál zápas. Pokud se ani jeden ze psů sám „nevzdal“ boje, musel se vzdát jeho handler, který usoudil, že pes už nemůže, nebo je zraněn natolik, že dál v boji pokračovat není schopen. Tak se stávalo, že ne vždy vyhrál zápas pes, který byl lepší bojovník, ale ten, který měl větší „srdce“, nebo-li game. A takoví psi pak byli velmi ceněni i v chovu.

Jak přistupovat k teriérům typu bull při výcviku ?

Dnes se najde stále mnoho lidí s představou, že člověk, který vlastní psa bulla, musí být tvrďák, a podle toho si také představuje, že se k bullov tak přistupuje při výchově, tvrdě a s výcvikovým drilem. Mnohaleté zkušenosti tréninků mi potvrzují, že opak je pravdou! Tato plemena potřebují citlivý přístup a výcvik ve formě hry a zábavy, což ale neznamená, že zábava nemůže být důsledná a precizní.

Důslednost je podstatou výchovy

Důslednost neznamená, že je psa nutné trestat, když se mu něco nepovede. Spíše se jedná o to, formou dalšího a dalšího zábavného opakování, psa přimět k dokončení úkolu. Snažme se vždy dosáhnout toho, co zrovna cvičíme, aby si pes třeba sednul u nohy nebo aby přiběhl na přivolání. Ideálně, když toto uvedené zkoušíme již od útlého věku. Jen pozor, pes nesmí cítit, že je do výcviku tlačený, že něco vykonává ze strachu a že to pro něho není zábavné.

Bull ocení parťáka do klidu i nepohody

Bullové zbožňují, když je jim jejich páníček v životě dobrým sparingpartnerem. Ocení člověka sporťáka, se kterým mohou společně dovádět a makat. Pokud takový pes ze svého pána vycítí chuť fungovat na jedné vlně, bude mu stoprocentně věřit a vrhne se s ním po hlavě do všech aktivit.

Pokud si již před pořízením nejste jistí, že bulla dokážete zvládnout, až vyroste z malého roztomilého štěňátka do velikého psa, anebo pokud máte respekt z dospělých jedinců těchto plemen, raději zvažte, zda si nepořídíte zcela jiné a méně aktivní plemeno, protože už jen lehká obava ve vaší hlavě typu „zvládnu výchovu bulla nebo ne?“ může v konečném důsledku zapříčinit, že nebudete mít u svého psa dostatek respektu, přeroste vám přes hlavu a nebude plně ovladatelný.

Do dvou měsíců života – fáze vtiskávání

První dva měsíce života každého čerstvě narozeného pejska probíhají podobně u všech plemen. Označujeme je jako období fáze vtiskávání, ve kterém jsou pejsci vystaveni socializaci prvního charakteru. Štěňata vyrůstají u své matky v domácím prostředí v porodní bedýnce nebo ve výběhu. Až se rozkoukají, mohou pozorovat dění v rodině, občas se z bedny dostanou i jinam, chovatelé berou pejsky do náruče, hladí je, váží.

Fena od štěňat by měla mít v této době klid (zvláště v prvních třech týdnech, než se mrňata rozkoukají), velké procesí návštěv ji může vyrušovat a odpoutávat její pozornost od péče o potomky. Kontakt svých lidí fenka naopak potřebuje, někteří psi přímo podporu svého člověka a pána vyžadují.

Třetí měsíc života – po odběru u nového pána

Ještě než majitel přijde poprvé k opravdovému výcviku, měl by svému štěněti dopřát čas na aklimatizaci v novém prostředí. Ideální je první měsíc nebo dva více pobývat spolu, seznámit se, učit psa nosit obojek, chodit na vodítku. Štěně často ještě není plně naočkované, takže ani pořádně nesmí mezi jiné psy.

DALI
NOVÁ GENERACE
TERMOVIZÍ DALI S25X

NOVÉ PRVKY ŘADY S25X
• JÁDRO • VĚTŠÍ HD DISPLEJ 1280 × 960 PX
• ODOLNÉ TĚLO, KTERÉ SKVĚLE PADNE DO RUKY
• PODPORA OSTŘENÍ PŘEDNÍ ČOČKY DO DÁLKY
• OSTŘENÍ DO DÁLKY – ZCELA ČISTÝ OBRAZ!
MONOKULÁR MODEL S1 ČOČKA 10 MM CENA: 19 990 KČ 6 REŽIMŮ ZOBRAZENÍ TEPLA
DROBNÁ TERMOVIZE CO SE VEJDE DO KAPSY, DETEKCE AŽ 450 M
ZÁKLADNÍ TŘÍDA
MONOKULÁR MODEL S253 ČOČKA 25 MM CENA: 39 990 KČ PŮVODNÍ CENA: 49 490 KČ
ZLATÁ STŘEDNÍ CESTA, DETEKCE AŽ 1 100 M, ZOOM 1,8× AŽ 7,2×
STŘEDNÍ TŘÍDA
MONOKULÁR MODEL S253L ČOČKA 35 MM CENA: 49 990 KČ PŮVODNÍ CENA: 56 490 KČ
VÝBORNÝ DOSAH A DETEKCE AŽ 1 500 M, ZOOM 2,3× AŽ 9,2×, VĚTŠÍ ČOČKA
MONOKULÁR MODEL S256 ČOČKA 35 MM CENA: 73 490 KČ PŮVODNÍ CENA: 85 490 KČ
PERFEKTNÍ ROZPOZNÁNÍ I NA VELKOU VZDÁLENOST, JÁDRO 640 × 480 PX
NEJVYŠŠÍ TŘÍDA
THERMVISIA S.R.O.
EXKLUZIVNÍ DISTRIBUTOR TERMOVIZÍ DALI PRO ČR A SR
+420 774 108 871
TERMOVIZEDALI.CZ

S trénováním se ještě vyplatí počkat, zatím se majitelé a pes mohou sžít, naučit se reagovat na jméno, přivolání, prostě vytvořit si pouto. Dá se říct, že i toto období se ve výchově u teriérů typu bull a jiných ras psů neliší. Ještě se nedá mluvit o řízeném výcviku, pes je pořád „mimino“.

Čvrt až půl roku – aneb vložte do nich vše, co lze

V tomto období se již bavíme o výchově a socializaci, už záleží na tom, jak si psa majitel začne tvarovat. Doporučuji si zajít na nějaké kynologické cvičiště a vyzkoušet si reakce ve skupině štěňat, využijte individuální hodinu, hledejte zkušenosti v setkání vašeho pejska s jinými psy i lidmi. Berte své zvíře na co nejvíce různých míst, na zahradu, do města, do lesa, jezděte s ním různými dopravními prostředky.

To, že se štěňata potkávají s jinými psy, to samo o sobě už je určitá forma předávání informací. Nemusíte hledat pouze rady u cvičitele při vedení tréninkové hodiny. Čím více vjemů pes pozná a čím více psích kamarádů bude mít, tím více můžete eliminovat nechvalně známou pověst, že teriér typu bull je v dospělosti více rvavý vůči jiným psům.

Neseparujte se pouze do bull skupin psích kamarádů, běžte i mezi jiná plemena. Ať se mladí psi naučí i něco jiného, než tvrdé „teenagerovské“ bitky, typické pro toto plemeno.

Základním pravidlem pro toto období je, co do svého psa vložíte od tří měsíců do půlky roku, maximálně do věku jednoho roku života, to bude jeho rukopis, to základní, co jste do něj vštípili na celý život. Pak už všechny tyto věci budete pouze vylepšovat. Když se vám něco nepovede, když něco opomenete, budete to později zdlouhavě odbourávat.

Šest měsíců až jeden rok – hledáme tu správnou aktivitu

V těchto měsících už je určitě možné přistoupit k radikálnějšímu výcviku, majitelé mohou být důslednější a požadovat po psovi, ať se naučí sedět u nohy, ať zvládá přivolání. Trénovat je možné hlavně základní poslušnost a ovladatelnost, které pak směle dokážete uplatnit pro všechny další sporty nebo aktivity, které z toho vycházejí. Ať už půjde o sporty, zkoušky, stopování, canisterapii nebo další pracovní využití. Bullteriéry dnes totiž potkáváme ve velmi široké škále všech možných psích aktivit.

Hodně zkoušíte a vlastně se dozvídáte, na co je váš pes nadaný, co ho baví. Třeba zjistíte, že je blázen do střapce (návnada při coursingovém běhání), nebo rád kouše do rukávu, začal bych ho tedy podporovat ve sportovní kynologii, nebo miluje společný pobyt v lese, v tom případě doporučuji začít chodit dogtrekking a nebo se vrhnete na dráhu lovecké kynologie

(o které tu bude podrobněji psáno v dalším díle tohoto seriálu).

Jedná se o to, připravit pejska na plnohodnotnou aktivitu, kterou spolu začnete naplno provádět v okamžiku, kdy bude fyzicky dovyvinutý, což je přibližně v patnácti měsících života.

K libovolné činnosti v dospělosti by se měl pes propracovat postupným rozvojem už předem. Není možné pejska v roce přivést na cvičák, nebo ho rovnou vzít do lesa mezi smečku pracujících psů, když nemá základní návyky, například neumí nosit kšíry, vestu a tahací postroj „viděl jen na obrázku“ a prostě ho nosit nechce, natož když se třeba nikdy nepohyboval ve větší skupině psů. Z pejska zvyklého jen na gauč prostě najednou nevyčarujete sporťáka a nebo dokonalého pracanta. Pokud nikdy neviděl peška, nebude vědět, jak se do něj zakousnout, když poprvé uslyší výstřel, lekne se, místo aby se rozběhl hledat postřelený kus.

Pozor na fyzické přetížení

Ve vývoji štěněte v libovolném věku je potřeba dát si pozor na jeho fyzické přetížení. Páníček musí mít soudnost a musí korigovat fyzickou zátěž svého pejska, aby se neublížilo celkovému vývoji těla, nohám, kloubům. U teriérů typu bull lze totiž jen velmi obtížně poznat, kdy jsou unavení, nedávají dost často najevo, že fyzicky nemohou a pracují dál a dál, i když už sotva pletou nohama z únavy.

Přemýšlejte proto za svého pejska a míček mu hoďte radši jen pětkrát, i když on by ho jistě přinesl dvacetkrát. Mnohdy budete mít radost, že váš čtyřnohý kamarád je šikovný a že by mohl plně pracovat (sportovat, závodit) už třeba v osmi měsících, ale radši s tím počkejte.
Zaměstnat štěně můžete i méně fyzicky náročnými úkoly, poslušností, čichacími pracemi atp. Pes pak bude mít náskok před ostatními, dokáže pracovat i přemýšlet zároveň, pokud se výcvik neuspěchá a budete psa systematicky zodpovědně připravovat, ať už se jedná o sportovní či pracovní kariéru.

Kontakt s jinými zvířaty

Pokud nemáte dostatek zkušeností, raději se vyvarujte pořídit si do jedné domácnosti více psů stejného pohlaví a plemene. Zvířata spolu v dospělosti mohou díky svým povahovým rysům soupeřit a nemuselo by se to mezi nimi obejít bez zranění. Ne vždy jsme doma, chodíme do práce a psi občas zůstávají samotní. Opatrně proto i s jinými zvířaty pod jednou střechou, kočkou, králíkem, morčetem nebo křečkem. Všeobecně se bulteriéři nekamarádí s ostatními pejsky, ale jsou tu výjimky potvrzující pravidlo a také dost často rozhoduje plemenná příslušnost anebo právě zmiňované chovatelské zkušenosti a s tím související patřičná úroveň výcviku, spojená s dostatečnou socializací.

Rady na závěr pro výběr psa

Ve článku zeširoka zmiňujeme souhrnné vlastnosti všech plemen teriérů typu bull. Mezi jednotlivými plemeny však najdete rozdíly, které mohou ovlivnit vaše definitivní rozhodování při výběru toho správného plemene právě pro vás.

Toužíte-li mít více sportovního psa s větší dávkou „šťávy“, budete se pravděpodobně zajímat o pitbulteriéra či amstaffa, pokud máte raději více klidu a nechcete řešit „rvavost“ pejsků v parku, pořídíte si spíše stafbulla. Toto plemeno je určitě o dost klidnější, často zvládne i přivolání a pohyb ve skupině jiných psů. Z praxe se mi jeví, že je stafbull i méně problémový co se týče práce ve smečce při naháňkách, na rozdíl od ostatních bullů (myšleno všeobecně oproti AST a bulteriérům), kteří mi přijdou více sví. Z vlastní zkušenosti mohu dodat, že jsou mi známi jedinci SBT, kteří naprosto v klidu fungují na volno v parku, kde se pohybuje i více psů, což si u většiny APBT či AST představit nedovedu.

Rozhodovat se také můžete podle pohlaví psa. Psi bývají tvrdší a pracovitější, stabilnější v povaze, nemají periody a jsou tudíž na práci i sport vyrovnanější. Odolnější mi přijdou i vůči počasí. Feny se zdají měkčí, mohou být vrtkavé povahy, pracovat za deště či v sychravém počasí u nich taky nemusí být zcela bezproblémové, zkrátka jsou to fenky. Navíc doba před a po hárání je vyřazuje na delší dobu z možnosti účastnit se sportovních aktivit a práce v lese, takže pokud jste ambiciózní nebo aktivnější, pak vám tyto prostoje u fen mohou vadit.

Samozřejmě vše je částečně vaším rukopisem, jak individuálně přistupujete k vašemu psovi jako jednotlivci. Něco můžeme ovlivnit, něco naopak má každý pes pevně vepsáno ve své povaze.

Ať už se nakonec rozhodnete pro libovolné plemeno teriéra typu bull, přeji vám mnoho radosti a spokojenosti při společných aktivitách doma i v přírodě. A snad vám také při výcviku a pracovním využití jako inspirace poslouží další díly tohoto malého seriálu.

Text a snímky Daniel ŽĎÁRSKÝ